

izjavo bi se govorec lahko¹⁰ ubranil (morebitnih) očitkov, da je njegov odgovor motiviran z osebnim stališčem, predsodkom ali celo zamero.

Posredna govorna dejanja

Brown in Levinson (1987) poleg neposrednih potencialno ogrožujočih izjav ter strategij pozitivne in negativne vljudnosti, ki omilijo izražanje potencialno ogrožujočih govornih dejanj, oblikujeta še en sklop jezikovnih strategij zmanjševanja potencialnega ogrožanja integritete sogovorca, in sicer posredna govorna dejanja. Govorna dejanja so posredna, »kadar jim ni mogoče pripisati izključno enega jasnega komunikacijskega namena« (Brown in Levinson, 1987: 211). Ko gre za potencialno ogrožujoča dejanja, posrednost govorniku lahko omogoči, da izvzame/omeji svojo odgovornost, saj izbira enega pomena izmed mnogih potencialnih aktivno vključi tudi sogovorca. Razlika med tem sklopom vljudnostnih strategij in že omenjeno negativno vljudnostjo naj bi bila po avtorjih v stopnji konvencionaliziranosti. Z bolj konvencionaliziranimi izjavami (ki so uvrščene kot strategije negativne vljudnosti) naj bi govorec pravzaprav že izvedel dejanje, ki potencialno ogroža sogovorčovo integriteto, medtem ko lahko smisel (izvedbo dejanja, ki potencialno ogroža sogovorčovo integriteto) manj konvencionaliziranih govornih dejanj, kot rečeno, povsem zanika ali pa odgovornost zanj vsaj deli s sogovorcem. Posredna govorna dejanja predstavljajo srž primerov Griceovega konverzacijskega impliciranja pomena in se jih da zato zelo sistematično razvrstiti glede na štiri maksime kooperativnega načela. Primer navideznega kršenja maksime relevantnosti je npr. namigovanje. Izjavo:

(32) »Saj nimam več kam pisati«

bi reditelj lahko prepoznal kot prošnjo (ali ukaz), da pomije tablo. Primer navideznega kršenja maksime količine je uporabljen v naslednji učiteljevi reakciji na nepravilen odgovor:

(33) »Ni ravno povsem točno«,

s čimer bi pravzaprav impliciral, da je odgovor napačen. Primer navideznega kršenja maksime kvalitete bi lahko ponazorili s primerom:

10 Ponovno poudarjamo relativnost interpretacije primerov, izvzetih iz širšega izjavljalnega konteksta. Namen uporabe pogojnika pri interpretaciji tega primera je zmanjševanje prepričanosti v zgolj eno možno interpretacijo. Učiteljev neosebno oblikovani odgovor je lahko namreč, prav nasprotno, razumljen tudi kot dodaten dokaz njegove hladnokrvnosti.